

Sygn. akt I ACa 755/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 stycznia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Lucyna Świdarska-Pilis
Sędziowie :	SA Ewa Jastrzębska (spr.) SO del. Tomasz Tatarczyk
Protokolant :	Małgorzata Korszun

po rozpoznaniu w dniu 13 stycznia 2017 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa M. J.

przeciwko Skarbowi Państwa-Komendantowi (...) w T.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 18 kwietnia 2016 r., sygn. akt I C 869/13,

1) oddala apelację;

2) zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa-Prokuratorii Generalnej 10 800 (dziesięć tysięcy osiemset) złotych z tytułu kosztów postępowania apelacyjnego;

3) przyznaje od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Katowicach) na rzecz adwokat A. K. 6 642 (sześć tysięcy sześćset czterdzieści dwa) złote, w tym 1 242 (tysiąc dwieście czterdzieści dwa) złote podatku od towarów i usług, z tytułu wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

SSO del. Tomasz Tatarczyk	SSA Lucyna Świdarska-Pilis	SSA Ewa Jastrzębska
---------------------------	----------------------------	---------------------

Sygn. akt I ACa 755/16

UZASADNIENIE

Powód M. J. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego Skarbu Państwa – Komendanta (...) w T.:

- 604 133,66zł wraz z odsetkami ustawowymi od 11 listopada 2011r do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za bezprawne i nieuzasadnione działanie organów ścigania polegające na uniemożliwieniu powodowi prowadzenia działalności gospodarczej (...) nr rejestracyjny (...) w okresie od stycznia 2010 r do października 2013r.,

- 20 917,78zł wraz z odsetkami ustawowymi od 31 grudnia 2013r do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za bezprawne i nieuzasadnione działanie organów ścigania polegające na uniemożliwieniu powodowi prowadzenia działalności gospodarczej (...) nr (...) w okresie od 1 listopada 2013r do 31 grudnia 2013r ,

- 469 813,08zł wraz z odsetkami od 11 listopada 2013r do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za bezprawne i nieuzasadnione działanie organów ścigania polegające na uniemożliwieniu powodowi prowadzenia działalności gospodarczej (...) nr rej (...) w okresie od czerwca 2010r do października 2013r ,

- 18 771,94 zł wraz z odsetkami ustawowymi od 31 grudnia 2013r do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za bezprawne i nieuzasadnione działanie organów ścigania polegające na uniemożliwieniu powodowi prowadzenia działalności gospodarczej (...) nr rej (...) w okresie od 1 listopada 2013r do 31 grudnia 2013r ,

- 100 000zł wraz z odsetkami ustawowymi od 11 listopada 2013r do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za szkody moralne, jakich doznał powód w związku z wpędzeniem go w stan ubóstwa bezprawnym i nieuzasadnionym działaniem organów władzy publicznej , które skutkowały brakiem możliwości podjęcia przez powoda pracy z wynagrodzeniem ponad kwotę wynagrodzenia minimalnego wolnego od zajęcia, oraz za cierpienia psychiczne związane z tą sytuacją ,

- 100 000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od 11 listopada 2013r do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za szkody moralne i cierpienia psychiczne związane z doprowadzeniem do skazania powoda za nieregulowanie zobowiązania pieniężnego , który to czyn był następstwem bezprawnego uniemożliwienia powodowi prowadzenia działalności gospodarczej ,

-19 844,86 zł za każdy kolejny miesiąc poczynając od 31 stycznia 2014r do dnia postawienia do dyspozycji powoda wyżej wskazanych pojazdów tytułem odszkodowania za uniemożliwienie powodowi prowadzenia działalności gospodarczej z wykorzystaniem tych samochodów.

Nadto powód domagał obciążenia pozwanego kosztami procesu .

W uzasadnieniu wskazał, iż prowadził działalność gospodarczą, w której wykorzystywał samochód dostawczy marki V. (...) nr rej.(...) nr ramy (...).Prokuratura Rejonowa w T. bezprawnie doprowadziła do wpisania go w dniu 16 grudnia 2009r do rejestru pojazdów skradzionych, wskutek czego w dniu 31 stycznia 2010r pojazd ten został zatrzymany przez Policję i odebrany powodowi. Jednocześnie powód został oskarżony o popełnienie przestępstwa. Prawomocnym wyrokiem wydanym w sprawie XXII Ka 217/11 powód został jednak uniewinniony od zarzucanego mu czynu . Mimo prawomocnego wyroku uniewinniającego organy ścigania nie zwróciły jednak pojazdu powodowi – nadal uniemożliwiając mu prowadzenie działalności gospodarczej .

Do dnia zatrzymania pojazdu powód uzyskiwał w związku z jego wykorzystaniem średni miesięczny dochód w wysokości 10 458,89zł .Powód zatrudniał kierowców, którzy otrzymywali zgodnie z umową premie w wysokości 10% tego dochodu .

Nadto powód prowadził działalność gospodarczą drugim samochodem dostawczym marki M. (...) nr rej (...) numer ramy (...). Prokuratura Rejonowa w T. doprowadziła do bezprawnego wpisania w dniu 16 grudnia 2009r. do rejestru pojazdów skradzionych, wskutek czego w dniu 25 maja 2010r. pojazd ten został zatrzymany przez Policję i odebrany powodowi. Jednocześnie powód został oskarżony o popełnienie przestępstwa. Prawomocnym wyrokiem wydanym

w sprawie Sądu Rejonowego w T. sygnatura akt IIK 357/12 powód został jednak uniewinniony od zarzucanego mu czynu . Mimo prawomocnego wyroku uniewinniającego organy ścigania nie zwróciły jednak pojazdu powodowi – nadal uniemożliwiając mu prowadzenie działalności gospodarczej .

Do dnia zatrzymania pojazdu powód uzyskiwał w związku z jego wykorzystaniem średni miesięczny dochód w wysokości 9385,97 zł .Powód zatrudniał kierowców, którzy otrzymywali zgodnie z umową premie w wysokości 10% tego dochodu .

Powód twierdził , że na skutek zatrzymania wyżej opisanych samochodów został pozbawiony możliwości uzyskiwania dochodów z własnej działalności gospodarczej. W konsekwencji spowodowało to jego niewypłacalność. W związku z tym stanem rzeczy wszczęto przeciwko niemu szereg postępowań egzekucyjnych, rozpadło się jego małżeństwo. Każde wynagrodzenie , które próbował uzyskać podlegało zajęciu komorniczemu. W ten sposób powód został doprowadzony do stanu skrajnego ubóstwa. Ponieważ nie był w stanie uregulować swoich zobowiązań zań wobec pracownika, wyrokiem Sądu Rejonowego w T. wydanym w sprawie IIK 848/10 został skazany. Skutkiem tego skazania jest faktyczny brak możliwości uzyskania pracy u większości pracodawców i brak możliwości podjęcia dochodowej działalności zarobkowej .

Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa działając w imieniu pozwanego Skarbu Państwa w odpowiedzi na pozew (k 131) w pierwszej kolejności domagała się odrzucenia pozwu wskazując , że powód nie posiada zdolności do prowadzenia postępowania w tej sprawie, gdyż roszczenia są związane z działaniami Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T., które było leasingobiorcą opisywanych w pozwie pojazdów .

W dalszej kolejności pozwany uniósł o oddalenie powództwa jako nieuzasadnionego ani co do zasady ani co do wysokości .

W uzasadnieniu swego stanowiska pozwany przyznał, iż przeciwko powodowi jako Prezesowi Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. W T. toczyły się postępowania karne, w związku z którymi doszło do zatrzymania opisanych w pozwie samochodów dostawczych.

Pozwany przyznał ,że samochód V. (...) został zatrzymany przez Policję na terenie S. w dniu 30 stycznia 2010r ,wskazał , że pojazd w dniu 25 maja 2010r został zwrócony właścicielowi - leasingodawcy. Samochód M. (...) został zabezpieczony w dniu 25 maja 2010r na terenie N. , a następnie wydany leasingodawcy w dniu 2 lipca 2010r . Pozwany zarzucał, iż wydanie pojazdów leasingodawcy skutkuje brakiem podstaw do dochodzenia jakichkolwiek roszczeń w stosunku do Skarbu Państwa.

Pozwany zarzucał nadto, że brak jest podstaw do przypisania Skarbowi Państwa podstawowej przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej z art.417§1kc - to jest bezprawności działania. Wskazał też, że w realiach tej sprawy nie sposób również ustalić szkody w majątku powódki. Hipotetycznie, bowiem poniesiony przez nią uszczerbek należy utożsamić z pojawiającym się w języku prawniczym pojęciem szkody ewentualnej przyjmującej postać utraty jedynie szansy uzyskania korzyści majątkowej, która w prawie polskim nie podlega naprawieniu. Podniósł, że przedstawione przez powoda okoliczności wykluczają zarazem możliwość ustalenia adekwatnego związku przyczynowego między działaniem pozwanego, a hipotetycznie poniesionym uszczerbkiem.

Co do żądania odszkodowania za szkody moralne, w związku ze skazaniem powoda na podstawie art. 218§3 k.k. pozwany podniósł też, iż wyrok nakazujący zapłatę wynagrodzenia na rzecz pracownika zapadł dnia 19 października 2009 r – a więc znacznie wcześniej niż nastąpiło zatrzymanie samochodów .

Prawomocnym postanowieniem z 25 kwietnia 2014r. Sąd pierwszej instancji odmówił pozwanemu odrzucenia pozwu.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 18 kwietnia 2016r Sąd Okręgowy w Katowicach: 1. powództwo oddalił;

2. zasądził od powoda M. J. na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 7.200zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego;

3. zasądził od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Katowicach na rzecz adwokat A. K. kwotę 8856zł tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu .

Ustalił w uzasadnieniu, iż Powód M. J. pełnił funkcję Prezesa Zarządu (...) Spółki z o.o. w T. i jednocześnie prowadził własną jednoosobową działalność gospodarczą pod nazwą (...), której przedmiotem był transport drogowy towarów .

Dnia 28 sierpnia 2007r. (...) Sp. z o.o. w T. jako korzystający zawarła z (...) Sp. z o.o. w W. jako finansującym umowę leasingu operacyjnego, której przedmiotem był samochód marki V. (...) nr rej (...). Mocą tej umowy finansujący przekazał powodce jej przedmiot do korzystania na okres od 28 sierpnia 2007r. do 27 sierpnia 2012r., a ona zobowiązała się za używanie przedmiotu leasingu płacić miesięcznie wynagrodzenie zgodnie z harmonogramem płatności stanowiącym integralną część tej umowy.

W dniu 5 września 2007r powód w ramach własnej działalności gospodarczej zawarł z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w T. umowę dzierżawy samochodu marki V. nr rej (...). Leasingodawca wyraził zgodę na zawarcie tej umowy. Umowa została zawarta na czas nieokreślony, na jej podstawie pozwany przyjął do używania i pobierania pożytków w/w samochód w zamian za obowiązek zapłaty czynszu dzierżawnego w kwocie 3000zł netto .

W dniu 16 października 2008 r między tymi samymi stronami doszło do zawarcia na czas nieokreślony umowy dzierżawy (...) nr rej (...) (co do którego (...) Spółka z o.o. także posiadała prawa wynikające z umowy leasingu). Na podstawie tej umowy powód otrzymał do korzystania ten pojazd, a w ramach swojego świadczenia wzajemnego zobowiązał się do pozostawiania w zarządzenie oddającego pojazd w dzierżawę przez cały okres trwania tej umowy, a w wypadku rezygnacji z tej funkcji zobowiązany był do płacenia czynszu dzierżawnego w wysokości 3000 zł netto miesięcznie. Z wykorzystaniem tych pojazdów powód prowadził działalność gospodarczą i jednocześnie był prezesem zarządu Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością T.. W związku z własną działalnością gospodarczą powód nie uregulował należności za świadczoną pracę na rzecz jednego z kierowców - J. P.. J. P. wystąpił z powództwem do Sądu Pracy domagając się zasądzenia od M. J. na swoją rzecz wynagrodzenia za świadczoną pracę za listopad i grudzień 2008r. Wyrokiem Sądu Rejonowego w T. z 19 październik a 2009r wydanym w sprawie sygnatura akt IV P20/09 Sąd zasądził od M. J. na rzecz J. P. należności za pracę za w/w okres . Mimo uprawomocnienia się wyroku M. J. nie wykonał potwierdzonego tym wyrokiem zobowiązania .

Prawomocnym wyrokiem z dnia 15 czerwca 2011r. wydanym przez Sąd Rejonowy w T. w sprawie IIK 848/10 powód został uznany za winnego zarzuconego mu czynu z art. 218par 3 k.k. polegającego na tym , iż w okresie od 17 maja 2010r do 28 września 2010r w ramach prowadzonej przez niego własnej działalności gospodarczej nie wypłacił orzeczonego wyrokiem sądu Rejonowego w T. sygnatura IV P 20/09 wynagrodzenia wynikającego ze stosunku pracy należnego pracownikowi J. P. .

(dowód wydruk z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej - k 310 , umowa dzierżawy z 05 09 2007 - k. 311 , upoważnienie z 09.10. 2007r. - k .32 , umowa dzierżawy z 16 10 2008 -k . 313 dokumenty w aktach spraw Sądu Rejonowego w T. IIK 848/10 i IV P 20/09, dowód z przesłuchania powoda – k. 958).

(...) Spółka z o.o. nie regulowała w terminie rat leasingowych z tytułu umowy dotyczącej samochodu V. (...). Pismem z dnia 31 lipca 2008r. (przesłanym elektronicznie bez podpisu) (...) Sp. z o.o. wezwał leasingobiorcę do zapłaty w terminie 7 dni zaległych dwóch rat leasingowych oraz opłaty dodatkowej z zastrzeżeniem prawa wypowiedzenia umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku braku spłaty zadłużenia, a pismem z dnia 21 sierpnia 2008r. przesłanym powodce listem poleconym wezwał ją do zapłaty w terminie 7 dni kwoty 7.836,12zł pod rygorem wypowiedzenia umowy leasingu oraz z zastrzeżeniem, że w przypadku braku spłaty zadłużenia w powyższym terminie, pismo to stanowi wypowiedzenie umowy leasingu w trybie natychmiastowym i wezwanie do natychmiastowego zwrotu przedmiotu leasingu pełnomocnikowi Finansującego

Dnia 22 stycznia 2009r. (...) Sp. z o.o. zawiadomiła Prokuraturę Rejonową w T. o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia na jej szkodę przestępstwa przywłaszczenia samochodu marki V. (...) nr rej.(...) nr nadwozia (...) i jednocześnie wniosła o jego zabezpieczenie, a w razie niemożności odnalezienia i zabezpieczenia, o zarejestrowanie utraconego pojazdu w rejestrze (...). W uzasadnieniu zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa zawiadamiający wskazał, że w związku z nieregulowaniem przez leasingobiorcę kolejnych rat leasingowych, umowa leasingu została rozwiązana ze skutkiem natychmiastowym w dniu 21 sierpnia 2008r. Podano, że leasingobiorca został wezwany do zwrotu samochodu. M. J. zobowiązywał się do zapłaty zaległych rat, co jednak nie nastąpiło, a następnie zaniechał jakiegokolwiek kontaktu z leasingodawcą. Do zawiadomienia dołączono umowę leasingu, wezwania do zapłaty, raport z czynności windykacyjnych, wypowiedzenie umowy, informację z 27 marca 2007r o zakresie upoważnień osób które podpisały wypowiedzenie umowy. Postanowieniem z dnia 6 marca 2009r. Prokuratura Rejonowa w T. wszczęła śledztwo w sprawie przywłaszczenia samochodu stanowiącego przedmiot leasingu na szkodę finansującego – sygnatura akt 3 Ds. 52/09, a (...) Sp. z o.o. pismem z dnia 9 marca 2009r. ponowił wniosek o spowodowanie umieszczenia danych pojazdu w rejestrze (...). Prokuratura prowadzenie śledztwa w tej sprawie powierzyła w całości Komendzie (...) w T.. W piśmie z dnia 9 marca 2009r. adresowanym do Prokuratury Rejonowej w T. pełnomocnik pokrzywdzonego (...) Spółki z o.o. domagał się spowodowania umieszczenia danych pojazdu w Centralnym Rejestrze (...) Skradzionych i Utraconych. Postanowieniem z dnia 10 sierpnia 2009r. przedstawiono M. J. zarzut przywłaszczenia w dniu 28 sierpnia 2008r. powierzonego mu na mocy umowy leasingu operacyjnego samochodu marki V. (...) tj. przestępstwa z art. 284§2kk, a dnia 27 października 2009r. skierowano przeciwko niemu akt oskarżenia do Sądu Rejonowego w T. . Sprawa toczyła się pod sygnaturą II K 594/09.W dniu 19 listopada 2009 r M. J. wniósł o umorzenie postępowania. Postanowieniem z 14 stycznia 2010r Sąd w sprawie IIK 594/09 nie uwzględnił wniosku oskarżonego o umorzenie postępowania, wskazując w uzasadnieniu postanowienia ,że w sprawie nie zachodzi wynikająca z art. 339 par 3 pkt 2 k.p.k. przesłanka umorzenia postępowania tj. oczywisty brak podstaw faktycznych aktu oskarżenia . Sąd wskazał, że Prokurator zebrał obszerny materiał dowodowy, zaś wywody oskarżonego sprowadzające się do interpretacji przepisów prawa cywilnego, nie mogą na tym etapie postępowania prowadzić do jego umorzenia. W związku z przedstawieniem zarzutów i skierowaniem aktu oskarżenia do Sądu, prowadzący postępowanie przygotowawcze asp. M. R. dnia 14 grudnia 2009r. działając na podstawie §57 i §58 Instrukcji stanowiącej załącznik do Decyzji nr (...) Komendanta (...) z dnia 19 marca 2008r. (Dz. Urz. KGP nr 10 poz.57) zarejestrował pojazd marki V. (...) nr rej.(...) w bazie (...) w zakładce (...) jako rzecz utraconą w wyniku przestępstwa, a to skutkowało także wpisaniem tego pojazdu do systemu (...) funkcjonującego na podstawie Konwencji Wykonawczej do Układu z Schengen z dnia 16 czerwca 1985r. Dnia 30 stycznia 2010r. samochód marki V. (...), którym kierował A. F., został zatrzymany i odebrany powódce przez Policję w S., a dnia 25 maja 2010r. wydany (...) Sp. z o.o. Do akt sprawy karnej załączono dokumenty z akt XXGC 365/10 . Wynika z nich ,że dnia 2 lutego 2010r. w Sądzie Okręgowym w Warszawie zawiśła sprawa syg. akt XX GC 365/10 (wcześniej XX GNc 83/10) z powództwa (...) Sp. z o.o. przeciwko Przedsiębiorstwu (...) Sp. z o.o. o zapłatę kwoty 165.306,30zł z tytułu umowy leasingu z dnia 28 sierpnia 2007r., która została wypowiedziana przez Finansującego po uprzednim, pisemnym wyznaczeniu Korzystającemu dodatkowego terminu do zapłaty. Postanowieniem z dnia 18 maja 2012r. postępowanie w tej sprawie zostało zawieszono do czasu rozstrzygnięcia sprawy Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy syg. akt VI GC 1186/11 (wcześniej VI C 849/10) z powództwa Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. przeciwko (...) Sp. z o.o. o wydanie samochodu marki V. (...) albowiem istota obu sporów dotyczyła między innymi skuteczności wypowiedzenia przez Finansującego umowy leasingu z dnia 28 sierpnia 2007r. (ksero akt załączone do akt sprawy karnej IIK 594/09).

Wyrokiem Sądu Rejonowego w T. z dnia 21 stycznia 2011r. syg. akt II K 594/09 uznano M. J. winnego popełnienia czynu stanowiącego występki z art.284§2kk. Na skutek apelacji obrońcy oskarżonego, Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z dnia 22 listopada 2011r. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uniewinnił M. J. od popełnienia przypisanego mu czynu z art.284§2kk, a w jego motywach stwierdził, że umowa leasingu operacyjnego z dnia 28 sierpnia 2007r. nigdy nie została skutecznie wypowiedziana , a odmienne ustalenia poczynione przez Sąd Rejonowy były błędne . Sąd Okręgowy wskazał, iż dokonał samodzielnych ustaleń co do skuteczności wypowiedzenia umowy leasingowej mimo, iż co do tej kwestii toczy się proces cywilny w sprawie z powództwa (...) Spółki z o.o. w T..

W pozwie z dnia 2 lutego 2010r (...) Spółka z o.o. w T. skierowanym przeciwko pozwanemu Skarbowi Państwa Prokuratorowi Rejonowemu w T. domagał się nakazania pozwanemu aby wydał powodowi w tamtej sprawie samochód V. (...), oraz usunął z rejestru pojazdów skradzionych informacje o kradzieży tego samochodu W odpowiedzi na pozew w tej sprawie pozwany Skarb Państwa podał, iż w związku z postawieniem zarzutu przywłaszczenia samochodu w sprawie II K 594/09, samochód V. (...) w dniu 28 października 2009 został zarejestrowany przez K. w T. Wydział do walki z przestępczością gospodarczą pod numerem (...) jako pojazd utracony . Powództwo w sprawie przywrócenia naruszonego posiadania (bo tak zostało ostatecznie sprecyzowane) zostało oddalone, zaś w pozostałym zakresie postępowanie umorzono.

W związku z tą sprawą powód domagał się zabezpieczenia powództwa przez złożenie pojazdu do depozytu sądowego. Wniosek powoda był prawomocnie oddalony

(dowód : dokumenty zawarte w aktach sprawy SR W T. IIK 594/09, dokumenty z akt sprawy SR W T. I C 406/11-k . 143 , 147 , 149 174 , 177, 182 – 206 , dokumenty dotyczące zatrzymania samochodu zawarte w aktach sprawy I C 22/12 tj. zaświadczenie z 09. 04 . 2010r., pismo z 04. 02. 2010 r , informacja dot. zatrzymania , pismo z 30 .12 . 2011r - k 19, 21 , 33 akt I C 22/12 , zeznania świadka A. F. k 449)

Przed Sądem Okręgowym w Katowicach toczyła się sprawa z powództwa (...) Spółki z o.o. w T. przeciwko Skarbowi Państwa Prokuratorowi Rejonowemu w T. o zapłatę kwoty 502 026,72zł tytułem odszkodowania za bezprawne i nieuzasadnione działania pozwanego polegające na wpisaniu do rejestru pojazdów kradzionych samochodu V. (...) nr rej (...), następnie doprowadzenie do bezprawnego odebrania powódce w tej sprawie tego samochodu. Powódka w tej sprawie (reprezentowana przez Prezesa Zarządu spółki M. J.) wywodziła ,że na skutek tego działania poniosła szkodę w postaci utraconych korzyści ,jake uzyskiwała w związku z korzystaniem z tego pojazdu . Prócz kwoty 502 026,72 domagała się zasądzenia kwot po 10 458,89 zł miesięcznie na przyszłość - wskazując ,iż przed zatrzymaniem samochodu uzyskiwała zysk w takiej wysokości . Sprawa toczyła się pod sygnaturą I C 22/12.Wyrokiem z 10 grudnia 201r Sąd oddalił powództwo. Wyrok ten został zaskarżony przez powódkę . Na skutek tej apelacji Sąd Apelacyjny w Katowicach, wyrokiem wydanym w sprawie I ACa 350/13 oddalił apelację powódki .W motywach tego wyroku Sąd Apelacyjny wskazał, że w sprawie tej w oparciu o zgromadzony w niej materiał dowodowy brak było podstaw do ustalenia istnienia przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa wynikających z art. 417 kc, gdyż działania funkcjonariuszy nie były bezprawne, nadto powódka nie wykazała ani szkody ani związku przyczynowego między działaniem funkcjonariuszy Skarbu Państwa, a szkodą.

(dowód dokumenty z akt Sądu Okręgowego w Katowicach I C 22/12)

W dniu 25 marca 2009r do Prokuratury Rejonowej w T. wpłynęło złożone przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w W. zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa przez M. J. działającego jako prezes zarządu (...) Spółki z o.o. w T., polegającego na przywłaszczeniu na szkodę składającego zawiadomienie pojazdu marki M. (...) nr rej (...).W treści zawiadomienia wskazano, iż 20 listopada 2008r zgłaszający wypowiedział (...) Spółki z o.o. w T. umowę leasingu z powodu zaległości w zapłacie rat leasingowych. Z tego powodu leasingobiorca winien zwrócić zawiadamiającemu pojazd, czego jednak nie uczynił w określonym terminie. Składający zawiadomienie domagał się zabezpieczenia pojazdu i zwrócenia mu go jako uprawnionemu, a to celem zminimalizowania szkody jaka ma miejsce po jego stronie. Do zawiadomienia dołączono dokumenty potwierdzający zawarcie umowy leasingu , wypowiedzenie tej umowy, wezwanie do zapłaty skierowane do leasingodawcy i kopie dowodu rejestracyjnego. Na skutek tego zawiadomienia Prokuratura Rejonowa w T. prowadziła postępowanie przygotowawcze w sprawie 2Ds 520/09 . W dniu 28 października 2009r., po przedstawieniu zarzutów M. J., Prokuratura skierowała akt oskarżenia do Sądu.

Wyrokiem z 17 listopada 2011r Sąd Rejonowy w T. w sprawie VIIK 516/10 uznał M. J. za winnego zarzuconego mu czynu .Na skutek apelacji oskarżonego, Sąd Okręgowy w Katowicach wyrok ten uchylił i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania . Przy ponownym rozpoznaniu sprawy sąd odwoławczy polecił uzupełnienie materiału

dowodowego wskazując , iż na takim etapie postępowania, na jakim nastąpiło wydanie wyroku jest on rozstrzygnięciem przedwczesnym.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy (pod sygnaturą II K 357/12) Sąd uniewinnił oskarżonego od zarzuczonego mu czynu, a Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z dnia 17 września 2013r w sprawie XXIII Ka 456/13 utrzymał ten wyrok w mocy. U podstaw tego rozstrzygnięcia leżą dokonane na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego ustalenie, że umowa leasingu nie została (...) Spółce z o.o. prawidłowo wypowiedziana.

W związku z toczącym się w tej sprawie postępowaniem, w dniu 21 września 2009r Prokurator wydał postanowienie o żądaniu od M. J. wydania rzeczy mogących stanowić dowód w tej sprawie - tj. opisanego w zawiadomieniu o możliwości popełnienia przestępstwa pojazdu marki M. . Postanowienie nie zostało wykonane przez (...) Spółkę z o.o. w T. . W związku z tym na podstawie §57 i § 58 Instrukcji stanowiącej załącznik do Decyzji nr (...) Komendanta (...) z dnia 19 marca 2008r. (Dz. Urz. KGP nr 10 poz.57) Komenda Miejska Policji w T. zarejestrowała ten pojazd w systemie (...) jako utracony w wyniku przestępstwa, a to skutkowało także wpisaniem tego pojazdu do systemu (...) funkcjonującego na podstawie Konwencji Wykonawczej do Układu z Schengen z dnia 16 czerwca 1985r. Do zabezpieczenia samochodu doszło w dniu 25 maja 2010r. na terenie N., o czym powiadomiono leasingodawcę który odebrał go w dniu 2 lipca 2010 r .

(...) Spółka z o.o. T. wystąpiła do Sądu Rejonowego w T. z wnioskiem o zabezpieczenie roszczenia o wydanie tego samochodu . W sprawie I Co 3289/10 wniosek został oddalony .Oddalone zostało też zażalenie na to postanowienie złożone przez wnioskodawcę

(dowód : dokumenty w aktach sprawy IIK 357/12 , wniosek o zabezpieczenie powództwa k 174 , postanowienie w sprawie I Co 3289/10 - k. 177 ,postanowienie z 28 października 2010 r. k 178 ,zeznania świadka P. B. – k. 452).

Powód M. J. pełniąc funkcje prezesa zarządu (...) Spółki z o.o. w T. prowadził też własną działalność gospodarczą. Wykorzystywał samochody, które dzierżawił od spółki . Spółka nabywała prawa do tych pojazdów na podstawie umów leasingu. Realizował zlecenia jako podwykonawca (...) Spółki z o.o. w T., oraz (...) Spółki z o.o. w T.. Z właścicielami obydwu tych spółek łączyły go powiązania rodzinne. Zdecydowana większość zleceń były to zlecenia od (...) Spółki z o.o. w T.. Powód wystawiał przekazującemu zlecenie (spółce) fakturę. Wskazywał w niej środek transportu którym realizował usługę (nr rejestracyjny samochodu, którym zrealizowano zlecenie), ogólnie określał wykona usługę - np. transport po terenie UE .

W fakturach za 2009r powód wskazywał , iż usługi transportowe wykonywał pojazdami o następujących numerach rejestracyjnych :

- (...) (np. f-ra (...)) ,
- (...) (np. f-ry TY (...)) ,
- (...) (np. f-ra (...)) ,
- (...) (np. f-ra (...)) .

Nadto w fakturach wskazywano nr rejestracyjne tych pojazdów, których dotyczy niniejsze postępowanie. Powód w ramach prowadzonej działalności gospodarczej samochodu opisane pozwie używał do przewozów międzynarodowych. W związku z tym zatrudniał kierowców .

Wśród faktur wystawionych przez powoda w 2008r i 2009r są też faktury za wynajem spółce samochodów ciężarowych (np. f-ra TY (...) i f-ra TY (...)).

Od stycznia 2011r powód zaprzestał prowadzenia własnej działalności gospodarczej . Było to skutkiem gwałtownego pogorszenia pozycji na rynku (...) Spółki z o.o. w T. , której powód był podwykonawcą .Spółka ta miała problem

z pozyskiwaniem zleceń . Z rocznego zeznania podatkowego PIT 36L (formularz przeznaczony dla osób fizycznych prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą) za 2008r. wynika , że w roku tym powód uzyskał dochód 72 564,08 (przychód (...),17, koszty uzyskania przychodu 310 641,09.

Z rocznego zeznania podatkowego PIT 36L za 2009r wynika ,ze w roku tym powód uzyskał dochód 15 509,76 zł Wykazał jednak stratę w tej wysokości z lat ubiegłych, a zatem za 2009r. nie miał dochodu podlegającego opodatkowaniu. (przychód 452 140,51zł, koszty uzyskania przychodu 436630,75 zł) .

Powód nie przedłożył zeznania rocznego PIT 36L za 2010r .

(faktury i zeznania podatkowe powoda z za 2008r i 2009r na elektronicznym nośniku k 357 akt , zeznania powoda - k . 958 , roczne zeznanie podatkowe za 2010r i za 2011r i oświadczenie o stanie majątkowym - karty 122 , 354 , 356 i k 159 akt VIIK 516/10, zeznania świadków :A. F. -k. 449 , G. K.. k. 449, D. M. k 450, M. P. k 450, J. B. k 451, A. R. k 451, R. S. k 452, K. K. k 479 , S. K. k 480 , J. K. k 480 ,)

Dokonując ustaleń faktycznych w sprawie Sąd pierwszej instancji uwzględnił powołane wyżej dokumenty , w tym zawarte w aktach dołączonych do akt niniejszej sprawy . Dokumenty te zostały uznane za wiarygodne i miarodajne do poczynienia niezbędnych w sprawie ustaleń .Sąd ten uwzględnił zeznania powołanych wyżej świadków , oraz częściowo zeznania złożone przez powoda .

Zeznania świadków D. P. (1), Ł. C., D. P. (2), P. B. zdaniem sądu pierwszej instancji nie miały znaczenia dla ustaleń w sprawie. Świadkowie ci nie pamiętali dla kogo świadczyli pracę (czy dla spółki czy dla powoda), nie potrafili też wskazać jak byli wynagradzani. Także pozostali świadkowie zawnioskowani przez powoda na okoliczność wysokości należności wypłacanych kierowcom realizującym zlecenie i w związku tym na okoliczność wysokości przychodów powoda nie potrafili podać żadnych szczegółowych informacji o wysokości wynagrodzenia, ani zasadach jego kalkulowania. Na ich podstawie ustalił sąd pierwszej instancji jedynie, iż na zlecenie powoda realizowali przewozy .

Dla poszczególnych kierowców, których miał zatrudniać, powód przedstawił załączone do pozwu „rozliczenia zbiorcze delegacji zagranicznych (k 46 i następne) Sąd pierwszej instancji nie uwzględnił tych rozliczeń przy ustalaniu stanu faktycznego. Są to informacje sporządzone przez samego powoda i bez poparcia ich innymi dokumentami źródłowymi nie mogą być podstawą do wiarygodnych ustaleń, tym bardziej, iż takie same dokumenty powód przedstawiał jako dowody w sprawie jaka toczyła się przed tutejszym sądem pod sygnaturą IC 22/12 na okoliczność wysokości dochodów uzyskiwanych przez (...) Spółkę z o.o. .

Podstawą do dokonania istotnych dla sprawy ustaleń w ocenie sądu pierwszej instancji nie był także wyciąg z rachunku bankowego powoda k. 606 i następne. Wynika z niego, że powód z tego rachunku dokonywał różnych płatności - zarówno związanych z własną działalnością jak i działalnością (...) Spółki z o.o. w T., oraz spółki (...) Spółki z o.o.

W ocenie sądu pierwszej instancji żądanie powoda na uwzględnienie nie zasługiwało. Powód domagał się zapłaty kwot wskazanych w pozwie, a podstawą faktyczną roszczeń powoda były bezprawne w ocenie powoda działania organów ścigania , które doprowadziły go do utraty możliwości korzystania z opisanych w pozwie pojazdów, co w konsekwencji prowadziło w ocenie powoda do szkody po jego stronie . Bezprawnych działań wobec powoda (który był zależnym opisanych w pozwie pojazdów) miała dopuszczać się według twierdzeń pozwu Prokuratura Rejonowa w T. , która prowadziła postępowania karne , a bezpośrednio Funkcjonariusze Komendy (...) w T. . W piśmie z 27 stycznia 2014r (k 111) akt powód wskazał , że to działania Funkcjonariuszy Policji bezpośrednio doprowadziły do bezprawnego pozbawienia go władztwa nad opisanymi w pozwie pojazdami . Podstawę prawną roszczeń powoda stanowił art. 417 kc w zw. z art. 415k.c.

Zgodnie z uregulowaniem art. 417 kc przesłankami odpowiedzialności

Skarbu Państwa są : wystąpienie szkody majątkowej , niezgodne z prawem

(bezprawne) działanie Skarbu Państwa i adekwatny związek przyczynowy pomiędzy wykonywaniem władzy publicznej a poniesioną szkodą.

Odpowiedzialność deliktowa Skarbu Państwa, oparta na art. 417 k.c. powstaje wówczas, gdy spełnione są łącznie te trzy ustawowe przesłanki.

W ocenie Sądu pierwszej instancji w niniejszej sprawie przesłanki te nie zostały spełnione. W pierwszej kolejności stwierdził sąd pierwszej instancji, iż działania związane z zatrzymaniem pojazdów M. (...) nr Rej (...) i V. (...) nr Rej (...), a następnie wydaniem tych pojazdów leasingodawcom nie mogą być uznane za bezprawne. Takie uczynienia dotyczą zatrzymania obydwu w/w samochodów.

Dokonując oceny pojęcia bezprawności sąd pierwszej instancji wskazał, iż z bezprawnością w rozumieniu art. 417 kc, mamy do czynienia wówczas gdy decyzja funkcjonariusza publicznego pozostaje w sprzeczności z normami prawa stanowionego bez odnoszenia się do zasad współżycia społecznego czy innych podobnych reguł. Niezgodność z prawem w rozumieniu art. 77 ust. 1 Konstytucji zachodzi w każdym wypadku, gdy orzeczenie lub decyzja odbiega od wzorca ustawowego, który określa zakres kompetencji organu, sposób postępowania i treść rozstrzygnięcia, przy czym wzorzec ten dotyczy zarówno organów pierwszej instancji, jak i drugiej instancji.

Jak wynika z postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 2003r. sygn. akt III CZP 34/03 prawidłowe jest stwierdzenie że bezprawne jest działanie funkcjonariusza publicznego ,gdy jego orzeczenie lub decyzja odbiega od wzorca ustawowego, który określa zakres kompetencji organu, sposób postępowania i treść rozstrzygnięcia. Sąd Najwyższy podkreślił jednak, że nie można przyjmować, że nie każde orzeczenie lub decyzja uchylona w toku instancji może być uznana za niezgodną z prawem .Często bowiem organ odwoławczy uchyla orzeczenie lub decyzję z powodu odmiennej oceny stanu faktycznego, odmiennej wykładni przepisów prawa materialnego, odmiennej kwalifikacji przepisów regulujących zasady postępowania, niewyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności faktycznych itp. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego nie można akceptować wniosku, że każde wadliwe działanie organu może być kwalifikowane jako bezprawne, choćby było ono następnie skorygowane czy to przez instancję odwoławczą, czy to przez sąd prowadzący postępowanie karne z aktu oskarżenia wniesionego przez właściwego prokuratora. Wybór jednej z możliwych interpretacji przepisów prawa, choćby okazał się on nieprawidłowy, nie oznacza niezgodności orzeczenia z prawem, rodzącej odpowiedzialność odszkodowawczą Państwa. Takie stanowisko zajął też Sąd Apelacyjny w Katowicach w motywach wyroku z dnia 25 czerwca 2013r sygnatura akt I ACa 350/13 wydanego na skutek rozpinania apelacji od wyroku wydanego w sprawie Sądu Okręgowego w Katowicach I C 22/12 .

Sąd Apelacyjny wywodził, iż samo wszczęcie postępowania karnego w toku, którego doszło ostatecznie od uniewinnienia oskarżanego, nie stanowi samo w sobie o bezprawności działania danego funkcjonariusza państwowego. Te rozważania Sądu Apelacyjnego dotyczyły działań Prokuratora Rejonowego w T. , który wszczął postępowanie w sprawie z zawiadomienia (...) Spółki z o.o. w W. (sygnatura 3 Ds. 52/09) dotyczącego przyłapania samochodu V. (...) nr rej (...). Sąd Apelacyjny wywodził, że w sprawie tej Prokurator Rejonowy wszczął postępowanie karne z zawiadomienia poszkodowanego, co do którego brak było podejrzeń, że świadomie zarzuca działania nieprawdziwe.

Podkreślił sąd pierwszej instancji, że do zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa dołączono dokumenty potwierdzające fakt zawarcia umowy leasingu z (...) Spółka z o.o. w T. , a także jej wypowiedzenia .

Prokurator przeanalizował zaferowany przez poszkodowanego materiał dowodowy i uznał, że zachodzą podstawy dla udzielenia ochrony poszkodowanemu poprzez wszczęcie stosowanego postępowania. W związku z oceną rozkładu ciężaru dowodów Sąd Apelacyjny stwierdził , że ciężar wykazania iż mamy do czynienia bezprawnością co do zasady spoczywa na stronie powodowej. Powódka miała udowodnić, iż decyzja o wszczęciu postępowania karnego została wydana przy naruszeniu przez pozwanego zasad postępowania karnego oraz norm prawa stanowionego, co do kwalifikacji prawnej. Tych okoliczności powódka nie udowodniła, a analiza aktu postępowania karnego nie daje podstaw do przyjęcia bezprawności działania Prokuratora , a samo uniewinnienie oskarżonego nie jest samo w sobie

jak uważa skarżący podstawą do przyjęcia bezprawności działania. Sąd pierwszej instancji rozpoznający niniejszą sprawę podzielił stanowisko Sądu Apelacyjnego wyrażone w cytowanej sprawie. Dotyczy ono tego samego stanu faktycznego jak opisywany w pozwie w odniesieniu do zatrzymania pojazdu marki V. (...).

Powód upatrywał bezprawności w działaniach funkcjonariuszy Policji, którzy faktycznie doprowadzili do zatrzymania pojazdu umieszczając go w rejestrze. Podkreślił jednakże sąd pierwszej instancji, że czynnością, której konsekwencją było zajęcie samochodu przez władze słoweńskie było właśnie wszczęcie przez Prokuratora Rejonowego w T. postępowania karnego przeciwko M. J. jako prezesowi (...) Spółki z o.o. w T. Czynności podjęte w dalszej kolejności przez funkcjonariuszy Policji – tj. czynność aspiranta M. R. z dnia 14 grudnia 2009r., który dokonał zarejestrowania pojazdu marki V. (...) nr rej.(...) w bazie (...) w zakładce (...) jako rzecz utraconą w wyniku przestępstwa, wpisanie tego pojazdu do systemu (...) funkcjonującego na podstawie Konwencji Wykonawczej do Układu z Schengen z dnia 16 czerwca 1985r. były już czynnościami następczymi, prawnymi konsekwencjami wszczęcia postępowania karnego. Skoro wszczęcie postępowania karnego, przedstawienie M. J. – jako prezesowi (...) Spółki z o.o. zarzutów nie miało charakteru bezprawnego, to nie mogą być uznane za bezprawne także następcze działania Policji, które bezpośrednio prowadziły do zatrzymania pojazdu. Funkcjonariusz Policji działał na podstawie §57 i §58 Instrukcji stanowiącej załącznik do Decyzji nr (...) Komendanta (...) z dnia 19 marca 2008r. (Dz. Urz. KGP nr 10 poz.57. Zgodnie z § 11 pkt 1 instrukcji, informacje w (...) rejestruje się niezwłocznie po zaistnieniu okoliczności to uzasadniających, jednak nie później niż w ciągu 3 dni od wydania przez policjanta postanowienia o wszczęciu dochodzenia lub w ciągu 3 dni od wpływu do jednostki zarządzenia prokuratora o powierzeniu śledztwa lub dochodzenia do prowadzenia Policji. Wpisanie spornego pojazdu do powyższego rejestru nie miało zatem charakteru bezprawnego, a stało się ono podstawą do zatrzymania pojazdu. Wskazał sąd pierwszej instancji, iż powyższe rozważania dotyczą sprawy, w związku z którą doszło do zatrzymania pojazdu marki V. (...).

Powód występował z żądaniami odszkodowawczymi także w związku z zatrzymaniem w okolicznościach wyżej opisanych pojazdu marki M. (...) nr rej (...). W ocenie Sądu rozważania dotyczące braku bezprawności poczynione w związku z zatrzymaniem pojazdu marki V. (...), odnoszą się także do zatrzymania pojazdu marki M.. Okoliczności sprawy są bowiem zbliżone.

Także w tej sprawie miało miejsce zawiadomienie złożone do Prokuratury Rejonowej w T. przez leasingodawcę tj. (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w W. o możliwości popełnienia przestępstwa przez M. J.- prezesa zarządu (...) Spółki z o.o. w T., polegającego na przywłaszczeniu na szkodę składającego zawiadomienie pojazdu marki M. (...) nr rej (...) (sprawa 2Ds 520/09). Także tym przypadku do zawiadomienia dołączono dokumenty potwierdzający zawarcie umowy leasingu, wypowiedzenie tej umowy, wezwanie do zapłaty skierowane do leasingodawcy i kopie dowodu rejestracyjnego i nie było podstaw do przyjęcia, że zawiadomienie zawiera nieprawdziwe twierdzenia. Składający zawiadomienie domagał się zabezpieczenia pojazdu i zwrócenia mu go jako uprawnionemu. Także w tej sprawie Prokurator przeanalizował zaoferowany przez poszkodowanego materiał dowodowy i uznał, że zachodzą podstawy dla udzielenia ochrony poszkodowanemu poprzez wszczęcie stosowanego postępowania. Konsekwencją tego było wydanie przez Prokuratora, w dniu 21 września 2009r. postanowienia o żądaniu wydania przez M. J. rzeczy mogących stanowić dowód w tej sprawie - tj. opisanego w zawiadomieniu o możliwości popełnienia przestępstwa pojazdu marki M..

Wydane na tym etapie postanowienie z 21 września 2019 nie mogło być uznane za bezprawne. Postępowanie zostało wszczęte na podstawie udokumentowanego zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa. Fakt późniejszego uniewinnienia oskarżonego w tej sprawie M. J. - zważywszy na okoliczności sprawy nie przesądza o bezprawności tych działań.

Podkreślił sąd pierwszej instancji, iż pierwotnie w sprawie zapadł wyrok skazujący oskarżonego. Sąd Okręgowy rozpoznający sprawę nie znalazł podstaw do zmiany wyroku i uniewinnienia oskarżonego - gdyż kwestia ta na tym etapie nie była dostatecznie wyjaśniona. Dopiero na skutek ponownego rozpoznania sprawy, zapadł wyrok uniewinniający oskarżonego w sprawie.

Podkreślił sąd pierwszej instancji także, iż zarówno w tej sprawie, jak i w sprawie która dotyczyła pojazdu V., u podstaw uniewinnienia oskarżonego leżała ocena skuteczności wypowiedzenia umowy leasingu przez firmy finansujące leasing. W obydwu wypadkach kwestie te były między stronami umów leasingu sporne i były przedmiotem postępowań sądowych z powództw cywilnych, zaś w sprawach karnych jako pierwsze zapadały wyroki skazujące. Potwierdza to stanowisko o braku bezprawności decyzji które prowadziły do zatrzymania pojazdów.

Także w przypadku pojazdu M. czynności podjęte przez Policję, które bezpośrednio prowadziły do utraty władztwa przez powoda na pojazdem marki M., nie miały charakteru bezprawnego, były następstwem wydania postanowienia z 21 września 2009r. W związku z tym na podstawie §57 i §58 Instrukcji stanowiącej załącznik do Decyzji nr (...) Komendanta (...) z dnia 19 marca 2008r. (Dz. Urz. KGP nr 10 poz.57) Komenda Miejska Policji w T. zarejestrowała ten pojazd w systemie (...) jako utracony w wyniku przestępstwa, a to skutkowało także wpisaniem tego pojazdu do systemu (...) funkcjonującego na podstawie Konwencji Wykonawczej do Układu z Schengen z dnia 16 czerwca 1985r.

Reasumując, w ocenie Sądu pierwszej instancji w odniesieniu do obydwu opisywanych w pozwie przypadków zatrzymania pojazdów będących w posiadaniu powoda nie można przyjąć aby nastąpiło to na skutek bezprawnych decyzji funkcjonariuszy publicznych.

W ocenie Sądu pierwszej instancji powód nie wykazał też dalszych przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa, a mianowicie, że bezpośrednio na skutek zdarzeń opisanych w pozwie doznał szkód opisywanych w pozwie.

Zgodnie z art. 361 § 2. kc, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Szkodą jest każdy uszczerbek w prawnie chronionych dobrach, z którym to ustawa wiąże powstanie odpowiedzialności odszkodowawczej (por. Z. Banaszczyk, Komentarz do art. 361 k.c. [w:] Kodeks cywilny. Komentarz t. 1, Warszawa 2003). Jednocześnie, szkodę stanowi tak rzeczywisty uszczerbek jak i utracone korzyści, które poszkodowany mógł uzyskać, gdyby nie fakt działania lub zaniechania wyrządzającego szkodę.

Takich utraconych korzyści powód dochodzi w mniejszej sprawie. Utracone korzyści to innymi słowy utracony zarobek, który jednak byłby uzyskany, gdyby nie fakt wyrządzenia szkody. Co istotne, utracone korzyści nie mogą być mylone ze szkodą hipotetyczną, która nie podlega naprawieniu według przepisów prawa polskiego.

Mimo że szkoda w postaci utraconych korzyści ma z istoty charakter hipotetyczny, to należy wykazać wysokie prawdopodobieństwo jej powstania, graniczące z pewnością - a ciężar dowodowy leży po stronie osoby dochodzącej naprawienia szkody.

Powód wywodził, że gdyby w jego dyspozycji pozostały opisane w pozwie pojazdy to uzyskiwałby dochód rzędu 10 458,89 zł w przypadku samochodu V. i 9385, 97 zł w przypadku samochodu M. (...).

W ocenie sądu pierwszej instancji w sprawie brak było materiału dowodowego pozwalającego na poczynienie miarodajnych ustaleń co do szkody w postaci utraconych korzyści powoda. Kwoty wskazane w pozwie jako utracone korzyści nie znajdują jakiegokolwiek potwierdzenia - choć powód, jak można założyć szacował je na podstawie wyników swojej działalności w okresie poprzedzającym zatrzymanie pojazdów. Gdyby przyjąć, iż w 2009r powód osiągał dochody (tylko w tych dwóch samochodów) na poziomie wskazanym przez niego w pozwie, to jego dochód w 2009r. powinien wynieść około 238.138 zł. Tymczasem, jak wynika z rocznego zeznania podatkowego PIT 36L za 2009r., w roku tym powód uzyskał dochód 15.509,76 zł, a przecież uzyskiwał go też z innych źródeł (wynajem samochodów, działalność z wykorzystaniem innych 4 samochodów- co wynika z wystawionych faktur).

Nadto ze względów wyżej wskazanych dla wykazania wysokości utraconych korzyści konieczne byłoby dokonanie ustaleń co do pewnej prognozy efektów działalności powoda – w uwzględnieniu realiów dotyczących jego osoby i po rozważeniu jakie miał możliwości kontynuowania działalności po zatrzymaniu pojazdów .

Nie wiadomo w oparciu o jakie założenia powód ustalił że jego dochód w okresie po zatrzymaniu (przy tak niskim przychodzie za 2009r.) odpowiadałby żądanym kwotom.

W niniejszej sprawie powód dochodzi naprawienia szkody postrzeganej jako utracona korzyść, a polegającej na tym, że gdyby posiadał opisane w pozwie pojazdy świadczyłaby usługi przewozowe i uzyskalby dochód w kwotach wskazanych w pozwie. Wskazał też sąd pierwszej instancji, iż powód nie przedstawił żadnych informacji o ilości zleceń do wykonania w 2010r., a przecież nie można przyjąć, iż na skutek samego tylko złożenia zawiadomień o popełnieniu przestępstwa przez niego jako Prezesa Zarządu (...) T. firma ta od razu utraciła wszystkie zlecenia. Nadto jak to ustalono w 2009r. powód wykonywał usługi jeszcze czterema innymi samochodami (co jest sprzeczne z zeznaniami powoda, które w tym zakresie uznano za niewiarygodne), i nie wykazał, że ewentualnych zleceń nie mógł wykonać z wykorzystaniem tych innych samochodów.

W związku z tym i mając na uwadze wskazane wyżej rozważania dotyczące tego, iż utracone korzyści nie mogą być mylone ze szkodą hipotetyczną, Sąd pierwszej instancji oddalił wniosek powoda o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, który był zgłoszony na okoliczność czy wskazana przez powoda wysokość dochodu z opisanych w pozwie samochodów ciężarowych jest możliwa do osiągnięcia w normalnych warunkach.

W ocenie tego Sądu, w braku dodatkowego materiału dowodowego dotyczącego warunków, w jakich funkcjonowała firma powoda - ilości zleceń do wykonania w 2010r. i dla porównania w okresie poprzednim, wiarygodnego wykazu pojazdów którymi dysponował, biegły mógł dokonać ustaleń wyłącznie hipotetycznych. Wskazują na to zagadnienia, które miały być przedmiotem opinii wskazane przez powoda w piśmie z 8 czerwca 2015r. (k 5). Wskazywane w tym piśmie zagadnienia, nawet gdyby zostały przez biegłego ustalone, to nie prowadziłyby do ustaleń dotyczących szkody powoda.

Podkreślił też sąd pierwszej instancji, iż powód był jedynie dzierżawcą opisanych w pozwie samochodów, przy czym jak zeznawał płacił czynsz dzierżawny w wysokości odpowiadającej racie leasingowej. Należy zatem rozważyć czy nie miał możliwości kontynuowania działalności po pozyskaniu innych pojazdów, oraz czy ewentualne zlecenia przewozowe mógł realizować z wykorzystaniem innych pojazdów. Powód twierdził, że prócz zatrzymanych pojazdów dysponował jeszcze jednym pojazdem, jednak nie przedstawił żadnej dokumentacji księgowej która potwierdzałaby taki stan. Jak natomiast wynika z zestawienia faktur za 2009r., w roku tym realizował zlecenia przy wykorzystaniu jeszcze 4 innych pojazdów. Trzeba więc też rozważyć czy w 2010r i później nie mógł realizować zleceń z wykorzystaniem innych pojazdów i jak to wpłynęłoby na zakres utraconych dochodów.

W odniesieniu do tego aspektu powód wyjaśnił jednak, iż po zatrzymaniu pojazdów, w związku z prowadzonym przeciwko niemu – tj. przeciwko prezesowi (...) spółki z o.o. postępowaniem karnym spółka ta zaczęła gwałtownie tracić kontrahentów. Potwierdziły to zeznania świadków K. K. i S. K. Nadto powód wyjaśnił, że firmy leasingowe, które złożyły zawiadomienie o możliwości popełnienia przez niego jako prezesa (...) Spółki z o.o. przestępstwa, rozpowszechniły wśród firm finansujących leasing informacje o nieuczciwości jego i spółki (...) Spółki z o.o. Wskazując na te okoliczności powód wyjaśniał dlaczego nie miał zleceń, oraz dlaczego nie mógł uzyskać innych pojazdów, które mogłyby wykorzystać do własnej działalności gospodarczej. Podkreślił jednakże sąd pierwszej instancji, iż ostatnią przesłanką odpowiedzialności pozwanego jest adekwatny związek przyczynowy pomiędzy bezprawnym działaniem a szkodą. Ustawodawca na zasadzie przyczynowości adekwatnej przyjął w art. 361 §1 k.c., że zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynika. W tej normie ogólnej uregulowano zakres odpowiedzialności z punktu widzenia związku przyczynowego. W polskim systemie prawnym zatem obowiązuje teoria adekwatnego związku przyczynowego. W myśl art. 361 § 1 k.c. adekwatne są normalne następstwa działania lub zaniechania, z których szkoda wynika.

W niniejszej sprawie powód dochodzi odszkodowania w związku ze szkodą jakiej zgodnie jego twierdzeniami doznał jako przedsiębiorca – osoba fizyczna prowadząca własną działalność gospodarczą. Takiego też punktu widzenia należy dokonywać oceny jego sytuacji jako podmiotu narażonego na szkodę na skutek działań opisanych w pozwie, a związanych z pozbawieniem powoda dwóch pojazdów, które dzierżawił od podmiotu trzeciego. Tymczasem powód

opisując realia w jakich się znalazł w 2010r. wpływające na możliwość dalszego prowadzenia przez niego działalności gospodarczej wskazuje na sytuacje , które dotyczyły jego jako prezesa (...) Spółki z o.o.

W ocenie Sądu ewentualne negatywne następstwa tego , iż firmy leasingowe nie chciały zawrzeć umowy z powodem nie pozostają w adekwatnym związku przyczynowym z opisywanymi w pozwie działaniami funkcjonariuszy publicznych.

Także fakt , że powód nie mógł uzyskać zleceń z powodu złej reputacji spółki (...) wykracza zdaniem sądu pierwszej instancji poza granice adekwatnego związku przyczynowego między opisywanymi w pozwie zdarzeniami, a ewentualną szkodą powoda jako indywidualnego przedsiębiorcy . Pozwany nie może bowiem ponosić konsekwencji powiązań między powodem jako indywidualnym przedsiębiorcą , a spółką, której był prezesem. Te wskazywane przez powoda przyczyny szkody są w ocenie sądu pierwszej instancji nieadekwatne z punktu widzenia ich związku z działaniami pozwanego i wyłączona jest odpowiedzialność pozwanego za ich następstwa. Obiektywnie rzecz biorąc indywidualny przedsiębiorca który utracił samochody będące wyłącznie w jego dzierżawie nie powinien mieć trudności z pozyskaniem nowych pojazdów zwłaszcza, że powód na tym rynku – jak zeznawał - funkcjonuje od wielu lat.

Reasumując analiza przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa opartej na zasadzie art. 417 kc musiała doprowadzić sąd pierwszej instancji do wniosku, iż brak jest podstaw do przyjęcia odpowiedzialności pozwanego co do wszystkich roszczeń pozwu - także dotyczących odszkodowania za szkody powstałe na skutek wpędzenia w stan ubóstwa, oraz dotyczące skutków skazania za przestępstwo z art. 218 § 3 k.k.

Co do tego ostatniego żądania, to zostało też wykazane, iż obowiązek zapłaty wynagrodzenia za pracę został stwierdzony wyrokiem wydanym jeszcze w październiku 2009r., i brak podstaw do przyjęcia, że niewykonanie przez powoda zobowiązania wynikającego z tego wyroku pozostało w jakimkolwiek związku przyczynowym z zatrzymaniem pojazdów opisanych pozwie.

Orzeczenie o kosztach procesu uzasadniają przepisy art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163 poz. 1348 ze zmianami).

Od wyroku tego wniósł apelację powód.

Zaskarżył wyrok w całości, zarzucając:

1) sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez ustalenie, że sprawie brak podstaw do ustalenia istnienia przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej skarbu państwa w art. 417 k.c. a zwłaszcza:

- że brak jest bezprawności działania pozwanego przy wykonywaniu władzy publicznej w związku z utrzymaniem pojazdów M. (...) i V. (...), a następnie wydaniem tych pojazdów leasingodawcy co w sytuacji, gdy wszczęte przeciwko powodowi postępowanie karne obejmowało czyny, które nie zawierały znamion czynu zabronionego, a których analiza winna sprowadzać się wyłącznie do odtworzenia normy prawnej z treści art. 709¹³ k.p.c. także w sytuacji, gdy wobec zaistniałego sporu komu wydać zatrzymane pojazdy - wbrew dyspozycji art. 231 k.p.k. nie zostały złożone do depozytu sądowego,

- przez ustalenie, że powód nie udowodnił, iż decyzja o wszczęciu postępowania karnego została wydana z naruszeniem przez pozwanego zasad postępowania karnego oraz norm prawa stanowionego, co do kwalifikacji prawnej,

2) naruszenie art. 361 § 2 k.c. i art.,6 kc przez ustalenie, iż pozwany nie udowodnił dochodzonej szkody,

3) naruszenie art. 227 k.p.c. i art. 278 § 1 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku dowodowego powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu transportu drogowego w sytuacji, gdy w sprawie konieczne do ustalenia były fakty wymagające wiadomości specjalnych,

4) naruszenie art. 361 § 1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię, prowadzącą się do zaprzeczenia, iż utrata zaufania do powoda jako do kontrahenta biznesowego skutkiem wszczęcia postępowania karnego przestępstwo przeciwko mieniu nie pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym z działaniem funkcjonariuszy publicznych, którzy bezpodstawnie wdrożyli postępowanie karne wobec M. J.,

5) naruszenie wyrażonego w treści art. 45 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej prawa powoda do rozpoznania sprawy przez właściwy sąd przez rozpoznanie sprawy powoda przez sąd, w którego składzie zasiadał sędzia Sądu Rejonowego delegowany do Sądu Okręgowego.

Wskazując na powyższe zarzuty domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i uwzględnienia żądań pozwu w całości oraz o uchylenie rozstrzygnięcia o kosztach zastępstwa procesowego pozwanego zawartego w punkcie 2 wyroku ewentualnie uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja powoda zasadna nie jest i nie może odnieść skutku albowiem zaskarżony wyrok jest trafny. Wbrew podnoszonym w apelacji zarzutom zebrany w sprawie materiał dowodowy nie dawał podstaw do przyjęcia, iż działania pozwanego Skarbu Państwa były działaniami niezgodnymi z prawem w rozumieniu art. 417kc. Rację ma także sąd pierwszej instancji, iż powód nie wykazał ani faktu poniesienia szkody na skutek niezgodnego z prawem działania pozwanego Skarbu Państwa ani też adekwatnego (w rozumieniu art. 361§1 kc) związku przyczynowego pomiędzy działaniem pozwanego Skarbu Państwa a szkodą.

Wbrew podnoszonym w apelacji zarzutom dokonując ustaleń faktycznych nie naruszył sąd pierwszej instancji 233 kpc ani też art. 227 kpc. Dokonując ustaleń faktycznych sąd pierwszej instancji wszechstronnie rozważył zebrany w sprawie materiał dowodowy, a dokonując oceny dowodów nie przekroczył zasady swobodnej oceny dowodów, zaś w uzasadnieniu szczegółowo wskazał jaki fakt na podstawie jakiego dowodu ustalił. I tak podziela Sąd Apelacyjny ustalenia sądu pierwszej instancji poczynione na podstawie dowodów z dokumentów urzędowych i prywatnych, których prawdziwości żadna ze stron nie kwestionowała, a które sąd pierwszej instancji szczegółowo opisał w uzasadnieniu , co czyni zbędnym ich powtarzanie. Podzielić należy także stanowisko sądu pierwszej instancji, iż zeznania świadków D. P. (1), Ł. C., D. P. (2), P. B. nie miały znaczenia dla ustaleń w sprawie . Świadkowie ci nie pamiętali dla kogo świadczyli pracę (czy dla spółki czy dla powoda), nie potrafili też wskazać jak byli wynagradzani . Rację ma też sąd pierwszej instancji, iż pozostali świadkowie zawnioskowani przez powoda na okoliczność wysokości należności wypłacanych kierowcom realizującym zlecenie i w związku tym na okoliczność wysokości przychodów powoda nie potrafili podać żadnych szczegółowych informacji o wysokości wynagrodzenia , ani zasadach jego kalkulowania . Na ich podstawie można było ustalić jedynie, iż na zlecenie powoda realizowali przewozy .

Prawidłowo także sąd pierwszej instancji nie poczynił ustaleń na podstawie dołączonych do pozwu „rozliczeń zbiorczych delegacji zagranicznych dla poszczególnych kierowców , których miał zatrudniać powód (k - 46 i następne). Są to bowiem informacje sporządzone przez samego powoda i bez poparcia ich innymi dokumentami nie mogą być podstawą do wiarygodnych ustaleń, tym bardziej, iż takie same dokumenty powód przedstawiał jako dowody w sprawie jaka toczyła się przed tutejszym sądem pod sygnaturą IC 22/12 na okoliczność wysokości dochodów uzyskiwanych przez (...) Spółkę z o.o. . Trafnie też przyjął sąd pierwszej instancji, iż podstawą do dokonania istotnych dla sprawy ustaleń w ocenie sądu pierwszej instancji nie może być także wyciąg z rachunku bankowego powoda k. 606 i następne . Wynika bowiem z niego , że powód z tego rachunku dokonywał różnych płatności - zarówno związanych z własną działalnością jak i działalnością (...) Spółki z o.o. w T., oraz spółki (...) Spółki z o.o.

Prawidłowo też oddalił sąd pierwszej instancji wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego. Z mocy art. 278kpc sąd dopuszcza dowód z opinii biegłego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. Według nadal aktualnego poglądu wyrażonego przez Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 11.07.1969r., ICR 140/69(OSNP1970/5/85) zadaniem biegłego nie jest ustalenie stanu faktycznego sprawy lecz naświetlenie i wyjaśnienie okoliczności z punktu widzenia wiadomości specjalnych posiadanych przez biegłego przy uwzględnieniu zebranego i dostarczonego biegłemu materiału sprawy. W okolicznościach niniejszej sprawy, skoro powód nie wykazał, iż w ogóle poniósł szkodę powoływanie biegłego w celu oszacowania jej wysokości miało się z celem.

Reasumując Sąd Apelacyjny podziela dokonane przez sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne i uznaje je za własne.

Z prawidłowo poczynionych ustaleń faktycznych wyciągnął sąd pierwszej instancji prawidłowe i logiczne wnioski.

W pierwszym rzędzie wskazać trzeba, że rację ma sąd pierwszej instancji, iż przede wszystkim działań pozwanego Skarbu Państwa nie sposób uznać za działania bezprawne.

Przypomnieć w tym miejscu należy, iż powód domagał się zapłaty kwot wskazanych w pozwie tytułem odszkodowania za bezprawne w ocenie powoda działania organów ścigania, które doprowadziły do utraty możliwości korzystania przez powoda z opisanych w pozwie podjazdów, co w konsekwencji prowadziło w ocenie powoda do szkody po jego stronie. Bezprawnych działań wobec powoda mieli się dopuszczać Funkcjonariusze Komendy (...) w T. pozbawiając go władztwa nad opisanymi w pozwie samochodami, które dzierżawił od leasingobiorcy.

Art. 417kc stanowi, że za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa.

Wskazać trzeba, że zgodnie z uregulowaniem art. 417 kc przesłankami odpowiedzialności Skarbu Państwa są: wystąpienie szkody majątkowej, niezgodne z prawem (bezprawne) działanie Skarbu Państwa i adekwatny związek przyczynowy pomiędzy wykonywaniem władzy publicznej a poniesioną szkodą.

Odpowiedzialność deliktowa Skarbu Państwa, oparta na art. 417 k.c. powstaje wówczas, gdy spełnione są łącznie te trzy ustawowe przesłanki.

Dokonując oceny pojęcia bezprawności trafnie wskazał sąd pierwszej instancji, iż z bezprawnością w rozumieniu art. 417 kc, mamy do czynienia wówczas gdy decyzja funkcjonariusza publicznego pozostaje w sprzeczności z normami prawa stanowionego bez odnoszenia się do zasad współżycia społecznego czy innych podobnych reguł.

W postanowieniu z dnia 30 maja 2003r. sygn. akt III CZP 34/03 Sąd Najwyższy stwierdził, że bezprawne jest działanie funkcjonariusza publicznego, gdy jego orzeczenie lub decyzja odbiega od wzorca ustawowego, który określa zakres kompetencji organu, sposób postępowania i treść rozstrzygnięcia. Sąd Najwyższy podkreślił jednakże, że nie można rozumować w ten sposób, iż każde orzeczenie lub decyzja uchylona w toku instancji może być uznana za niezgodną z prawem. Często bowiem organ odwoławczy uchyla orzeczenie lub decyzję z powodu odmiennej oceny stanu faktycznego, odmiennej wykładni przepisów prawa materialnego, odmiennej kwalifikacji przepisów regulujących zasady postępowania, niewyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności faktycznych itp. Zatem nie można akceptować wniosku, że każde wadliwe działanie organu może być kwalifikowane jako bezprawne, choćby było ono następnie skorygowane czy to przez instancję odwoławczą, czy to przez sąd prowadzący postępowanie karne z aktu oskarżenia wniesionego przez właściwego prokuratora. **Wybór jednej z możliwych interpretacji przepisów prawa, choćby okazał się on nieprawidłowy, nie oznacza niezgodności orzeczenia z prawem, rodzącej odpowiedzialność odszkodowawczą Państwa.** Podobne stanowisko zajął także Sąd Apelacyjny w Katowicach w uzasadnieniu wyroku z dnia 25 czerwca 2013r sygnatura akt I ACa 350/13 .

W ocenie Sądu Apelacyjnego samo wszczęcie postępowania karnego w toku, którego doszło ostatecznie od uniewinnienia oskarżonego, nie stanowi samo w sobie o bezprawności działania danego funkcjonariusza

państwowego. W okolicznościach niniejszej sprawy Prokurator Rejonowy w T. wszczął postępowanie w sprawie zawiadomienia (...) Spółki z o.o. w W. (sygnatura 3 Ds. 52/09) dotyczącego przyłączenia samochodu V. (...) nr rej (...). Zatem Prokurator Rejonowy wszczął postępowanie karne z zawiadomienia poszkodowanego, co do którego brak było podejrzeń, że świadomie zarzuca działania nieprawdziwe. Podkreślić trzeba, że do zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa dołączono dokumenty potwierdzające fakt zawarcia umowy leasingu z (...) Spółka z o.o. w T., a także jej wypowiedzenia. Prokurator przeanalizował zaoficerowany przez poszkodowanego materiał dowodowy i uznał, że zachodzą podstawy dla udzielenia ochrony poszkodowanemu poprzez wszczęcie stosowanego postępowania. W ocenie Sądu Apelacyjnego analiza akt postępowania karnego nie daje podstaw do przyjęcia bezprawności działania Prokuratora, a samo uniewinnienie oskarżonego nie jest samo w sobie, jak uważa skarżący podstawą do przyjęcia bezprawności działania.

Powód upatrywał bezprawności w działaniach funkcjonariuszy Policji, którzy faktycznie doprowadzili do zatrzymania pojazdu umieszczając go w Centralnym Rejestrze Samochodów Skradzionych i Utraconych. Wskazać jednakże trzeba, że czynnością, której konsekwencją było zajęcie samochodu przez władze słoweńskie było właśnie wszczęcie przez Prokuratora Rejonowego w T. postępowania karnego przeciwko M. J. jako prezesowi (...) Spółki z o.o. w T. Czynności podjęte w dalszej kolejności przez funkcjonariuszy Policji - tj. czynność aspiranta M. R. z dnia 14 grudnia 2009r., który dokonał zarejestrowania pojazdu marki V. (...) nr rej.(...) w bazie (...) w zakładce (...) jako rzecz utraconą w wyniku przestępstwa, wpisanie tego pojazdu do systemu (...) funkcjonującego na podstawie Konwencji Wykonawczej do Układu z Schengen z dnia 16 czerwca 1985r. były już czynnościami następczymi, prawnymi konsekwencjami wszczęcia postępowania karnego. Skoro wszczęcie postępowania karnego, przedstawienie M. J. – jako prezesowi (...) Spółki z o.o. zarzutów nie miało charakteru bezprawnego, to nie mogą być uznane za bezprawne także następcze działania Policji, które bezpośrednio prowadziły do zatrzymania pojazdu. Funkcjonariusz Policji działał na podstawie §57 i §58 Instrukcji stanowiącej załącznik do Decyzji nr (...) Komendanta (...) z dnia 19 marca 2008r. (Dz. Urz. KGP nr 10 poz.57. Zgodnie z § 11 pkt 1 instrukcji, informacje w (...) rejestruje się niezwłocznie po zaistnieniu okoliczności to uzasadniających, jednak nie później niż w ciągu 3 dni od wydania przez policjanta postanowienia o wszczęciu dochodzenia lub w ciągu 3 dni od wpływu do jednostki zarządzenia prokuratora o powierzeniu śledztwa lub dochodzenia do prowadzenia Policji. Wpisanie spornego pojazdu do powyższego rejestru nie miało zatem charakteru bezprawnego, a stało się ono podstawą do zatrzymania pojazdu.

Powód występował z żądaniami odszkodowawczymi także w związku z zatrzymaniem w okolicznościach wyżej opisanych pojazdu marki M. (...) nr rej (...). Rację ma sąd pierwszej instancji, iż rozważania dotyczące braku bezprawności poczynione w związku z zatrzymaniem pojazdu marki V. (...), odnoszą się także do zatrzymania pojazdu marki M.. Okoliczności sprawy są bowiem zbliżone. Także w tej sprawie miało miejsce zawiadomienie złożone do Prokuratury Rejonowej w T. przez leasingodawcę tj. (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w W. o możliwości popełnienia przestępstwa przez M. J.- prezesa zarządu (...) Spółki z o.o. w T., polegającego na przywłaszczeniu na szkodę składającego zawiadomienie pojazdu marki M. (...) nr rej (...) (sprawa 2Ds 520/09).Także tym przypadku do zawiadomienia dołączono dokumenty potwierdzające zawarcie umowy leasingu, wypowiedzenie tej umowy, wezwanie do zapłaty skierowane do leasingodawcy i kopie dowodu rejestracyjnego i nie było podstaw do przyjęcia, że zawiadomienie zawiera nieprawdziwe twierdzenia. Składający zawiadomienie domagał się zabezpieczenia pojazdu i zwrócenia mu go jako uprawnionemu. Także w tej sprawie Prokurator przeanalizował zaoficerowany przez poszkodowanego materiał dowodowy i uznał, że zachodzą podstawy dla udzielenia ochrony poszkodowanemu poprzez wszczęcie stosowanego postępowania. Konsekwencją tego było wydanie przez Prokuratora, w dniu 21 września 2009r. postanowienia o żądaniu wydania przez M. J. rzeczy mogących stanowić dowód w tej sprawie - tj. opisanego w zawiadomieniu o możliwości popełnienia przestępstwa pojazdu marki M. .

Wydane na tym etapie postanowienie z 21 września 2019 r. nie mogło być uznane za bezprawne. Postępowanie zostało wszczęte na podstawie udokumentowanego zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa. Fakt późniejszego uniewinnienia oskarżonego w tej sprawie M. J. - zważywszy na okoliczności sprawy nie przesądza o bezprawności tych działań.

Podkreślić też trzeba, iż pierwotnie w sprawie zapadł wyrok skazujący oskarżonego, a Sąd Okręgowy rozpoznający apelację nie znalazł podstaw do zmiany wyroku i uniewinnienia oskarżonego - gdyż kwestia ta na tym etapie nie była dostatecznie wyjaśniona . Dopiero na skutek ponownego rozpoznania sprawy, zapadł wyrok uniewinniający oskarżonego w sprawie .

Podkreślić trzeba, iż zarówno w tej sprawie, jak i w sprawie która dotyczyła pojazdu V., u podstaw uniewinnienia oskarżonego **leżała ocena skuteczności wypowiedzenia umowy leasingu przez firmy finansujące leasing** . W obydwu wypadkach kwestie te były między stronami umów leasingu sporne i były przedmiotem postępowań sądowych z powództw cywilnych, zaś w sprawach karnych jako pierwsze zapadały wyroki skazujące . Potwierdza to , w ocenie Sądu Apelacyjnego stanowisko o braku bezprawności decyzji które prowadziły do zatrzymania pojazdów .Także w przypadku pojazdu M. czynności podjęte przez Policję, które bezpośrednio prowadziły do utraty władztwa przez powoda na pojeździe marki M., nie miały charakteru bezprawnego, były następstwem wydania postanowienia z 21 września 2009r. W związku z tym na podstawie §57 i §58 Instrukcji stanowiącej załącznik do Decyzji nr (...) Komendanta (...) z dnia 19 marca 2008r. (Dz. Urz. KGP nr 10 poz.57) Komenda Miejska Policji w T. zarejestrowała ten pojazd w systemie (...) jako utracony w wyniku przestępstwa, a to skutkowało także wpisaniem tego pojazdu do systemu (...) funkcjonującego na podstawie Konwencji Wykonawczej do Układu z Schengen z dnia 16 czerwca 1985r.

Reasumując, w ocenie Sądu Apelacyjnego w odniesieniu do obydwu opisywanych w pozwie przypadków zatrzymania pojazdów będących w posiadaniu powoda działań funkcjonariuszy pozwanego Skarbu Państwa nie sposób uznać za bezprawne, były one bowiem podjęte przez właściwy organ zgodnie z jego kompetencjami, na podstawie obowiązujących przepisów, a ostatecznie powód został uniewinniony na skutek innej interpretacji czynności cywilnoprawnej, a to wypowiedzenia umowy leasingu leasingodawcy.

Już zatem z tej przyczyny (braku bezprawności działania po stronie pozwanego Skarbu Państwa) powództwo nie mogło zostać uwzględnione.

Rację ma także sąd pierwszej instancji, że powód nie wykazał także aby istotnie na skutek działania pozwanego Skarbu Państwa poniósł szkodę.

Powód wskazywał , iż na skutek zatrzymania opisanych w pozwie samochodów nie osiągnął spodziewanych korzyści (art. 362§2 kc). Oczywiście jest, iż szkoda w postaci utraconych korzyści ma z istoty rzeczy charakter hipotetyczny, jednakże musi być wykazana z dużą dozą prawdopodobieństwa. Tymczasem rację ma sąd pierwszej instancji , iż powód w żaden sposób szkody nie wykazał.

Powód twierdził, że gdyby w jego dyspozycji pozostały opisane w pozwie pojazdy to uzyskiwałby dochód rządu 10.458,89 zł w przypadku samochodu V. i 9385, 97 zł w przypadku samochodu M. (...).

Rację ma sąd pierwszej instancji, iż kwoty wskazane przez powoda jako utracone korzyści nie znajdują jakiegokolwiek oparcia w materiale dowodowym. Dochody, które powód mógłby hipotetycznie osiągnąć w 2010r. musiały by w jakiś sposób odnosić się do dochodów osiąganych przez powoda z tytułu prowadzonej działalności w latach poprzednich, w szczególności w 2009r. Gdyby przyjąć, iż w 2009r. powód osiągał dochody (tylko w tych dwóch samochodów) na poziomie wskazanym przez niego w pozwie, to jego dochód w 2009r. powinien wynieść około 238.138 zł. Tymczasem, jak wynika z rocznego zeznania podatkowego PIT 36L za 2009r., powód w roku tym uzyskał dochód jedynie 15.509,76 zł , a przecież uzyskiwał go też z innych źródeł (wynajem samochodów, działalność z wykorzystaniem innych 4 samochodów - co wynika z wystawionych faktur).

Nadto powód nie przedstawił żadnych informacji o ilości zleceń do wykonania w 2010r. , a przecież nie można przyjąć, iż na skutek samego tylko złożenia zawiadomień o popełnieniu przestępstwa przez niego jako Prezesa Zarządu (...) T. firma ta od razu utraciła wszystkie zlecenia. Poza tym jak to ustalono w 2009r. powód wykonywał usługi jeszcze

czterema innymi samochodami i nie wykazał, że ewentualnych zleceń nie mógł wykonać z wykorzystaniem tych innych samochodów .

Dlatego też trafnie (o czym była wyżej mowa) Sąd pierwszej instancji oddalił wniosek powoda o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, który był zgłoszony na okoliczność czy wskazana przez powoda wysokość dochodu z opisanych w pozwie samochodów ciężarowych jest możliwa do osiągnięcia w normalnych warunkach, bowiem w braku dodatkowego materiału dowodowego dotyczącego warunków, w jakich funkcjonowała firma powoda - ilości zleceń do wykonania w 2010r i dla porównania w okresie poprzednim, wiarygodnego wykazu pojazdów którymi dysponował, biegły mógł dokonać ustaleń wyłącznie hipotetycznych. Wskazują na to zagadnienia, które miały być przedmiotem opinii wskazane przez powoda w piśmie z 8 czerwca 2015r.(k 548).Wskazywane w tym piśmie zagadnienia, nawet gdyby zostały przez biegłego ustalone, to nie prowadziłyby do ustaleń dotyczących wysokości szkody powoda.

Wziąć także należy pod uwagę, iż powód nie był właścicielem zatrzymanych samochodów ani nawet ich leasingobiorcą lecz jedynie dzierżawił od leasingobiorcy opisane w pozwie samochody, przy czym jak zeznawał płacił czynsz dzierżawny w wysokości odpowiadającej racie leasingowej. Mógł więc kontynuować działalność wydierżawiając inne samochody. Ponadto jak wynika z zestawienia faktur za 2009r., w roku tym realizował zlecenia przy wykorzystaniu jeszcze 4 innych pojazdów, a nie wykazał powód czy w 2010r. i później nie mógł realizować zleceń z wykorzystaniem innych pojazdów i jak to wpłynęłoby na zakres utraconych dochodów.

Nie ma też podstaw do podzielenia zarzutów powoda, iż w związku z prowadzonym przeciwko niemu jako prezesowi (...) spółki z o.o. postępowaniem karnym spółka ta zaczęła gwałtownie tracić kontrahentów, gdyż firmy leasingowe , które złożyły zawiadomienie o możliwości popełnienia przez niego jako prezesa (...) Spółki z o.o. przestępstwa, rozpowszechniły wśród firm finansujących leasing informacje o nieuczciwości jego i spółki (...) Spółki z o.o. Po pierwsze zarzuty dotyczyły, nie prowadzonej przez powoda działalności gospodarczej lecz jego działalności jako Prezesa Spółki (...), ponadto sam powód podaje, że zarzuty te rozpowszechniały firmy leasingowe, a nie pozwany Skarb Państwa.

Co do odszkodowania za szkody powstałe na skutek wpędzenia w stan ubóstwa , oraz dotyczące skutków skazania za przestępstwo z art. 218 § 3 k.k. to słusznie wskazał sąd pierwszej instancji, iż obowiązek zapłaty wynagrodzenia za pracę został stwierdzony wyrokiem wydanym jeszcze w październiku 2009r., i brak podstaw do przyjęcia , że niewykonanie przez powoda zobowiązania wynikającego z tego wyroku pozostało w jakimkolwiek związku przyczynowym z zatrzymaniem pojazdów opisanych pozwie.

Ponadto brak jest jakichkolwiek podstaw do zasądzania zadośćuczynienia (bo tak chyba należy zakwalifikować żądanie „odszkodowania za straty moralne i cierpienia fizyczne”) skoro działanie pozwanego Skarbu Państwa nie nosi cech bezprawności.

Na marginesie także wskazać trzeba, że samochód V. został zatrzymany 30 stycznia 2010r., a dnia 25 maja 2010r wydany właścicielowi, a samochód M. (...) został zatrzymany 25 maja 2010r., a zwrócony właścicielowi 2 lipca 2010r., a żądanie powoda obejmuje odszkodowanie także na przyszłość „do dnia postawienia do dyspozycji powoda tych pojazdów”. Wskazać też trzeba , że w sprawie toczącej się przed Sądem Okręgowym w Katowicach pod sygnaturą IC 22/12 spółka z o.o. (...) działająca przez Prezesa Zarządu M. J. domagała się odszkodowania od Skarbu Państwa Prokuratora Rejonowego w T. za bezprawne odebranie jej samochodu V. (...) nr rej (...), twierdząc , iż to ona korzystała z tego samochodu i na skutek jego zatrzymania poniosła stratę.

Podsumowując, trafnie sąd pierwszej instancji uznał powództwo za pozbawione podstaw i oddalił.

Jeśli natomiast idzie o podnoszony w apelacji zarzut naruszenia art. 45 Konstytucji RP poprzez rozpoznanie sprawy przez Sąd, w którego składzie zasiadał sędzia Sądu Rejonowego delegowany do Sądu Okręgowego to wskazać trzeba, że w wyroku z dnia 15 stycznia 2009r. K 45/07 Trybunał Konstytucyjny orzekł, iż zgodny z Konstytucją jest art. 77

§ 1 pkt 1 pkt. 1 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych, umożliwiającą delegowanie sędziego za jego zgodą, do wykonywania czynności w innym sądzie.

Reasumując, wyrok jest trafny, a apelację jako pozbawioną uzasadnionych podstaw należało oddalić na mocy art.385 kpc.

O kosztach należnych pozwanemu Skarbowi Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa orzeczono na mocy art. 98 kpc i 99 kpc oraz §1, §2 pkt 7) oraz §10 ust.1pkt 1) rozporządzenia MS z 5 listopada 2015r., poz. 1800.

SSO del. Tomasz Tatarczyk	SSA Lucyna Świdarska-Pilis	SSA Ewa Jastrzębska
---------------------------	----------------------------	---------------------